

Activiteitenplan PLEK 3 vso

Inleiding

De Bibliotheek Venlo heeft twee dromen: alle kinderen van 0 tot 18 jaar hebben toegang tot rijke (lees)informatie, ongeacht de betrokkenheid van ouders of opvoeders én alle inwoners van de gemeente Venlo wordt een Huis van Informatie met een bruisende programmering geboden waar men zich persoonlijk kan ontwikkelen. Deze twee dromen vormen het uitgangspunt voor het beleid van de Bibliotheek Venlo. De Bibliotheek Venlo heeft al meerdere dingen gerealiseerd, waardoor deze dromen daadwerkelijk tot uitvoering zijn gekomen. Zo wordt bij de droom '*Huis van Informatie*' meerdere dingen ingezet: er zijn cursussen basisvaardigheden in alle kernen, er is een Taalhuis, informatiepunt digitale overheid en is er een heel team met Community Librarians. Om de leesmotivatie, leesontwikkeling en informatievaardigheden te versterken bij kinderen van 0-18 jaar is er op vrijwel elke school de Bibliotheek op School en is een sterk leesbevorderingsprogramma opgebouwd voor kinderen van 0-18 jaar. Vanaf 2019 is daarbij het plan voor PLEK 3 ontstaan. Bij PLEK 3 komen beide dromen van de Bibliotheek Venlo samen: binnen de bibliotheek is er een plek gerealiseerd waar kinderen zich na schooltijd verder kunnen ontwikkelen en deze kinderen hebben toegang tot rijke (lees)informatie, ongeacht de betrokkenheid van ouders of opvoeders.

PLEK 3 staat voor de bibliotheek als derde leeromgeving. Kinderen komen na schooltijd naar de bibliotheek waar ze hun taal en talenten verder kunnen ontwikkelen. PLEK 3 is bedoeld voor kinderen die de drive hebben om zich verder te ontwikkelen, maar een extra taalimpuls en/of een impuls op algemene ontwikkeling kunnen gebruiken. Deze kinderen zullen in een contextrijke omgeving sneller tot bloei en ontplooiing komen om hun talent(en) te ontdekken en ontwikkelen. Bij PLEK 3 gaan kinderen aan de slag met vier thema's: burgerschap, techniek, cultuur en burgerschap. Bij ongeveer de helft van de lessen wordt een samenwerkingspartner ingezet, waardoor de thema's meer diepgang krijgen en beter beklijven. Zo werkt het twee kanten op: taal versterkt interesse in maatschappelijke thema's en interesse in maatschappelijke thema's versterkt taalontwikkeling. Vanuit beide invalshoeken kunnen kinderen deelnemen. De synergie die hierdoor ontstaat, kan de sleutel zijn tot slimmere, creatievere en (meer) maatschappelijk betrokken kinderen.

De afgelopen drie jaar heeft de Bibliotheek Venlo zich met PLEK 3 gericht op kinderen uit de groepen 6 t/m de brugklas uit het reguliere onderwijs die een taalimpuls en/of een impuls op algemene ontwikkeling kunnen gebruiken. PLEK 3 is een succes gebleken. Uit de kwalitatieve audit, uitgevoerd door Regioplan, volgt een zeer positieve analyse. Zowel scholen, ouders als kinderen zijn enthousiast.

Plek 3 is ook kwantitatief geanalyseerd door de universiteit Maastricht (Trudie Schils) waaruit o.a. bleek dat kinderen hoger scoorden op kritisch denken, nieuwsgierigheid en probleemoplossend vermogen. Een mooi resultaat is dat kinderen zelfverzekerder aan de middelbare school beginnen.

Vanuit deze succeservaringen wil de Bibliotheek Venlo PLEK 3 verder gaan uitbreiden door te gaan werken met een nieuwe doelgroep en een passend programma bij deze doelgroep. Bibliotheek Venlo wil hiermee nog meer kinderen bereiken om de beide dromen te realiseren.

1. Doelstelling en doelgroep

Doelen

Bibliotheek Venlo geeft met PLEK 3 de rol van de bibliotheek als huis van informatie en persoonlijke ontwikkeling (nog) meer inhoud door na schooltijd en aanvullend op het onderwijs en dBos, kinderen en jongeren een contextrijke leeromgeving (derde leeromgeving) te bieden om zich vanuit een taalimpuls (taal en lezen is de kern van dienstverlening aan scholen en kinderen) persoonlijk te ontwikkelen.

Het doel van PLEK 3 is om kinderen en jongeren in een contextrijke omgeving, vanuit een onderzoekende en ontdekkende houding, te begeleiden en te stimuleren tot taal- en talentontwikkeling om zo, zowel preventief als curatief, persoonlijk te groeien vanuit een 21^e eeuwse skills-houding zodat zij hun toekomstige rol in de maatschappij beter en gericht kunnen invullen (maatschappelijk rendement).

Doelgroep

De primaire doelgroep is zeer moeilijk lerende jongeren (ZML) van 13 t/m 15 jaar van het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en Praktijkonderwijs die een (taal)impuls nodig hebben en hun leefwereld willen verbreden. Deze jongeren ervaren problemen in hun leerontwikkeling, sociaal-emotioneel functioneren, motoriek, spraak- en taalontwikkeling en hebben naast school mindere mogelijkheden om in contact te komen met leeftijdsgenoten en de buitenwereld. Op PLEK3 kunnen zij hun interesse en talenten ontdekken en onderzoeken en hun sociale vaardigheden vergroten.

Om een integrale aanpak te bieden en effect te optimaliseren zijn ouders en leerkrachten als secundaire doelgroepen van belang.

Ouders hebben een belangrijke rol in de taal- en algemene ontwikkeling van hun kind. Ouders committeren zich net als hun kind aan deelname aan PLEK 3 en pakken daarin hun rol om ook thuis kinderen te motiveren. Docenten hebben een belangrijke rol in de taal- en algemene ontwikkeling van de jongeren. De docenten op de VSO ontwikkelen vaak zelf delen van het onderwijscurriculum en zijn expert in het leveren van maatwerk. Het is wenselijk om deze expertise te gebruiken bij de doorontwikkeling van PLEK3. Dit is een co-creatie met het onderwijs waarmee de contacten erg goed zijn.

Alle jongeren zijn welkom, maar deelname is niet vrijblijvend. Daarom worden de volgende randvoorwaarden gehanteerd:

- Gemotiveerd om aan taalontwikkeling te werken (drive)
- Grote nieuwsgierigheid naar (nieuwe) kennis en (nieuwe) vaardigheden
- De wil om interesses te ontdekken
- Open houding
- Ouders die deelname actief ondersteunen en motiveren

De inschatting is dat er in Venlo zo'n 360 jongeren (bron CBS) tot de doelgroep behoren. Er zal worden gestart met één pilotgroep. Aangezien de zeer moeilijk lerende jongeren van het VSO grotere begeleidingsbehoeften hebben dan op het reguliere onderwijs, wordt er met kleine groepen gewerkt van maximaal acht jongeren.

Het VSO voor zeer moeilijk lerende jongeren en het praktijkonderwijs is bevraagd in hoeverre zij zich kunnen vinden in de opzet en aanpak van PLEK 3 en hieruit kwamen positieve antwoorden. Voor de bibliotheek reden om nu ook met deze doelgroep te starten.

2. Gewenste resultaten

De gewenste resultaten na 1 jaar zijn:

Voor de jongeren en ouders:

- Één groep van maximaal acht jongeren heeft de basismodule doorlopen.
- Na evaluatie van deze pilot wordt bepaald of er verdiepingsmodules worden ontwikkeld.
- De ouders van deze jongeren hebben we bij de pilot betrokken
- De jongeren hebben meer plezier in taal gekregen.
- De jongeren hebben meer sociale interactie met hun leeftijdsgenoten en er is een positief effect op sociale vaardigheden.
- De jongeren hebben nieuwe interessegebieden ontdekt en hebben daarover kennis tot zich genomen.
- De jongeren hebben een beter beeld van waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden om te doen.

Voor de bibliotheek:

- De positie van de bibliotheek is versterkt als locatie voor een contextrijke leeromgeving (3^e leeromgeving) na schooltijd voor meerdere doelgroepen dat aansluit bij het 'nieuwe leren'.
- De tevredenheid van het VSO voor ZML met betrekking tot de samenwerking met de bibliotheek (relatie) als partner in taalontwikkeling is geïntensiveerd.
- De bibliotheek heeft extra kennis en inzicht of en hoe jongeren aanvullend op het VSO voor ZML en Praktijkonderwijs gestimuleerd kunnen worden rondom taal- en talentontwikkeling. Dit is input voor de doorontwikkeling voor dienstverlening aan kinderen 0-18 jaar.

Voor de bibliotheekbranche (overdraagbaar):

- Een aanpak hoe jongeren uit het VSO voor ZML en Praktijkonderwijs in een contextrijke omgeving (3^e leeromgeving) door middel van themamodules sterker te maken in taal en te ontdekken van hun interesses/talent(en).
- Een aanpak hoe lokale samenwerkingspartners bij het project te betrekken, zowel uit het onderwijs als instellingen en bedrijven die meewerken aan de modules.
- 10 lessen voor de basismodule

3. Positionering

Extra educatief programma

Met PLEK 3 voor VSO en Praktijkonderwijs biedt Bibliotheek Venlo ook na schooltijd een educatief programma voor jongeren die in een contextrijke omgeving extra willen leren waarbij persoonlijke ontwikkeling, plezier en samenwerking, sociale vaardigheden, burgerschap en ontdekking en verwondering centraal staan. PLEK 3 voor VSO voor ZML en Praktijkonderwijs is een aanvulling op de andere programma's voor kinderen (en ouders) zoals BoekStart, en de Bibliotheek op school po en vo. Daarbij verschilt het inhoudelijk van het programma van PLEK 3 voor kinderen uit de groepen 6 t/m de brugklas uit het reguliere onderwijs.

PLEK 3 en het onderwijs

PLEK 3 voor VSO voor ZML en praktijkonderwijs is een aanvulling op het onderwijs, want het is:

- o Meer onderwijs (school heeft beperkt tijd voor extra taal)
- o Gedeeltelijk anders:
  - Kleine groepen (max. 8 jongeren)
  - Op maat
  - (Ortho)pedagoog als leerkracht
  - Andere locatie (fysiek)
  - Extra aandacht voor creativiteitsontwikkeling
  - Extra aandacht voor 'maken en doen'
  - Creëren van 'clubgevoel'
  - Experts/samenwerkingspartners van 'buiten' standaard in programma (brede maatschappelijke context)

PLEK 3 in de bibliotheek

De bibliotheek is de meest ideale locatie voor PLEK 3, want:

- De bibliotheek is laagdrempelig.
- De bibliotheek zit in alle wijken en heeft daarmee een groot bereik.
- Taal en sociale vaardigheden is de basis voor leren en ontwikkelen (betere opleiding, betere baan, passende positie), dit is de kernactiviteit van de bibliotheek.
- De bibliotheek heeft op laagdrempelige wijze beschikking over (digitale) betrouwbare informatie zoals boeken, tijdschriften en kranten.
- De bibliotheek kan ondersteuning bieden door inzet van de taal- en mediaconsulenten.
- Sluit aan bij maatschappelijke thema's waarop de bibliotheek actief acteert: sociaal domein, burgerschap, maatschappelijke rol/bijdrage, sociale cohesie, eenzaamheid, leven lang leren.

Samenhang met andere projecten en activiteiten Bibliotheek Venlo

Met PLEK 3 wordt een verbinding gemaakt met andere lopende projecten van Bibliotheek Venlo wat een samenhangend beleid en toekomstbestendigheid versterkt. Tijdens de uitvoering van PLEK 3 zal constant alertheid zijn naar nieuwe verbindingen, zowel intern als extern. Deze zullen proactief worden aangepakt.

Met de volgende projecten zijn op dit moment verbindingen te maken:

- Taalhuis: ouders van kinderen die meedoen met PLEK 3 en zelf taalzwak zijn zullen worden geattendeerd en warm worden begeleid naar het Taalhuis.
- Programmering: vanuit de omvangrijke en inspirerende programmering van de bibliotheek voor jeugd en jongeren kan vanuit plezier na schooltijd een verbinding worden gemaakt met plezier én betere taalresultaten na schooltijd.
- dBos po en vo: kinderen die een extra taalimpuls kunnen gebruiken naast dBos kunnen deelnemen aan PLEK 3.

4. Aanpak

Opzet inhoud

De kern van PLEK 3 VSO en Praktijkonderwijs is taalontwikkeling en vergroten van sociale vaardigheden. Vanuit deze kern worden drie inspirerende thema's behandeld: Wie ben ik, Netwerk en vrijetijdsbesteding en Burgerschap (participatie in de samenleving). Hierbij is contextrijk leren de methode om een impuls aan taal en talent te geven. Tevens wordt aangesloten bij gepersonaliseerd leren en bij de belevingswereld van de kinderen.

Bij de doorontwikkeling van PLEK3 wordt er een externe projectleider aangesteld, die al veel ervaring heeft met de het ontwikkelen van lesmaterialen en de ontwikkeling van PLEK3. Zij werkt samen met o.a. een orthopedagoog en docenten van het VSO en praktijkonderwijs.

Van ieder thema wordt een module gemaakt van 3 lessen en er is een startles. In totaal worden er 10 lessen ontwikkeld. De opbouw van de module is telkens hetzelfde:

Les 1: introductie thema (impressie)

Les 2: verdieping (impressie/expressie)

Les 3: afsluiting (expressie)

Elke module bevat maximaal 3 lessen om de spanningsboog, concentratie en interesse te bewaren. Sommige lessen vinden plaats bij en/of door de samenwerkingspartner.

Na 10 weken heeft een groep het basisprogramma afgerond en is de PLEK 3-basis doorlopen. Na een evaluatie wordt bepaald of er behoefte is aan verdiepingsmodules en hoe deze kunnen worden vormgegeven. In iedere module is contact met experts van buitenaf en bezoekt de groep een bedrijf of instelling rondom het betreffende thema. Het GRIMM model vormt de basis en wordt in sommige thema's aangevuld met onderzoekend leren.

Materialen

Er wordt gebruik gemaakt van de Makersplaats, boeken, digitale middelen en andere materialen die de bibliotheek beschikbaar heeft. Door gebruik te maken van online-informatie, van openbare ruimten, materialen van thuis en mogelijkheden/materialen van partners worden de kosten gedrukt. Kinderen zullen de bibliotheek ervaren als zowel een fysieke als een digitale bibliotheek.

Locatie

PLEK 3 vindt plaats in een van de lokalen in het souterrain. Binnen deze ruimte is ook de Makersplaats gerealiseerd.

Digitale community

Op de website van www.plek3.nl worden er besloten groepen aangemaakt waarin er contact tussen ouders, scholen en docenten van PLEK 3 plaats kan vinden. De docenten van PLEK 3 zullen regelmatig updates plaatsen met stukjes tekst, foto's en filmpjes. Ouders en scholen kunnen hierop reageren, maar kunnen zelf ook vragen en opmerkingen aandragen. Ook kunnen ouders/scholen iets plaatsen als ze thuis/op school met de jongeren aan de slag zijn gegaan met eventuele opdrachten.

Aanmelding en deelname

Aanmeldingen vinden plaats via het VSO voor ZML en het Praktijkonderwijs. De VSO en praktijkonderwijs bekijken welke jongeren het best zouden passen bij PLEK 3. Vervolgens nemen zij contact op met de ouder(s)/verzorger(s) over PLEK 3. Wanneer ouders ermee instemmen, wordt er door PLEK 3 contact opgenomen met thuis om een intake in te plannen met ouders en jongere. Ook school wordt uitgenodigd bij dit gesprek. Tijdens het intakegesprek zal een beeld gevormd worden van de doelen van de jongere en de ondersteuningsbehoeften. Daartoe wordt een 'contract' getekend, deelname is niet vrijblijvend.

Communicatie

Om de ouders en het onderwijs te informeren en enthousiasmeren zal ter ondersteuning een folder worden gemaakt. Ook zal op de website van PLEK 3 het project verder worden toegelicht. De projectleider zal contact opnemen met de school om ze te informeren over PLEK 3.

Monitoring, evaluatie en bijsturing

PLEK 3 wordt opgezet volgens de innovatiecyclus: 1) ideeën bedenken, verzamelen en uitwerken 2) experimenteren en door ontwikkelen 3) beschikbaar stellen en implementeren en evalueren en dan eventueel weer (1) doorontwikkelen.

Monitoring, evaluatie en bijsturing (kern van PLEK 3) worden constant gedaan:

- Afstemming met de leerkracht in de ontwikkelfase en tijdens de pilot.
- Tevredenheid en afstemming kinderen: na 10 weken een evaluatie en onderzoek of er meer behoeftes liggen voor een verdiepingsslag.
- Tevredenheid en afstemming ouders.

Om de tevredenheid en voortgang te meten wordt een formulier gemaakt en verbeterpunten worden actief zichtbaar opgepakt en gerealiseerd.

Samenwerkingspartners

De bibliotheek werkt rondom PLEK 3 voor VSO en Praktijkonderwijs op verschillende manieren intensief samen met VSO voor ZML in Venlo:

- Afstemming welke jongeren in aanmerking komen
- Afstemming over inhoud van de lessen (aansluiting bij curriculum school, maar wel aanvullend op VSO voor ZML en Praktijkonderwijs)
- Afstemming over voortgang ontwikkeling jongeren

Bibliotheek Venlo initieert en organiseert overleg, afstemming, organisatie en evaluatie. Het zorgt tevens voor expertise bij personeel en een dynamische leeromgeving. De VSO voor ZML levert kennis en mankracht (wat mogelijk is) om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling (opzet, lessen, etc.) en uitvoering (lessen, voortgang kinderen, etc.) van PLEK 3.

De bibliotheek werkt rondom de invulling en uitvoering van de lessen samen met instellingen, bedrijven en inspirerende personen in de omgeving die gerelateerd zijn aan de thema's techniek, cultuur, duurzaamheid en burgerschap. Samen wordt een deel van de lessen ingericht, zodat jongeren hun taal en talent kunnen ontwikkelen. BCO Onderwijsadvies en -ondersteuning, dat veel samenwerkt met de scholen in Venlo, ondersteunt Bibliotheek Venlo bij het ontwikkelen en implementeren van het (didactief) concept van de lessen. PLEK 3 sluit aan bij het gemeentelijk beleid rondom laaggeletterdheid en de taak om verbindend te zijn in de stad door nieuwe samenwerkingen aan te gaan.

PLEK 3 sluit ook aan bij het provinciaal beleid om laaggeletterdheid te voorkomen en verminderen.

Op provinciaal en landelijk niveau werkt de bibliotheek samen met POI Cubiss, SPN, Stichting Lezen en Schrijven, Kunst van Lezen en Koninklijke Bibliotheek. Wanneer nodig zullen deze organisaties ook betrokken worden bij PLEK 3.

5.Planning van de activiteiten

De planning is als volgt:

1. Afstemmingsfase mei –juni 2023

Activiteit	Resultaat	Wie verantwoordelijk
Afstemming met BCO, VSO voor ZML en Praktijkonderwijs over de inhoud lessen.	De bibliotheek heeft extra kennis en inzicht of en hoe jongeren aanvullend op het VSO voor ZML en Praktijkonderwijs gestimuleerd kunnen worden rondom taal- en talentontwikkeling. Dit is input voor de doorontwikkeling voor dienstverlening aan kinderen 0-18 jaar.	Extern projectleider (Mariëlle van Rijn) en partner VSO en Praktijkonderwijs
Afstemming, hoe we de input van partners (instellingen en bedrijven) en initiatieven in de stad verwerken in de modules/thema's en hierover duidelijke afspraken maken. Een lijst met samenwerkingspartners en initiatieven is 'under construction'.	Een aanpak hoe lokale samenwerkingspartners bij het project te betrekken, zowel uit het onderwijs als instellingen en bedrijven die meewerken aan de modules.	Extern projectleider (Mariëlle van Rijn) en partner VSO en Praktijkonderwijs en Programma-manager Venlo
De insteek is co-creatie door middel van ervaringsleer, ervaringen opdoen, evalueren en bijstellen.	De bibliotheek heeft extra kennis en inzicht of en hoe jongeren aanvullend op het VSO voor ZML en Praktijkonderwijs gestimuleerd kunnen worden rondom taal- en talentontwikkeling. Dit is input voor de doorontwikkeling voor dienstverlening aan kinderen 0-18 jaar.	Extern projectleider Mariëlle van Rijn en Pierre Pas BCO.

2. Ontwikkelings-/realisatiefase: juni 2023-december 2023

Activiteit	Resultaat	Wie verantwoordelijk
Werven en aanstellen 'leerkracht'	De bibliotheek heeft een competentieprofiel voor zowel de leerkracht als projectleider aangepast aan de nieuwe doelgroep.	MT Bibliotheek Venlo en Extern Projectleider Mariëlle van Rijn
Werven Projectleider (orthopedagoog)	De bibliotheek heeft een competentieprofiel voor zowel de leerkracht als projectleider aangepast aan de nieuwe doelgroep.	MT Bibliotheek Venlo en Extern Projectleider Mariëlle van Rijn
Werven leerlingen/ouders	De ouders van deze jongeren hebben we bij de pilot betrokken 1 groep van maximaal 8 jongeren heeft de basismodule doorlopen	Extern Projectleider Mariëlle van Rijn
Ontwikkelen modules/lessen en aanschaft materialen	De jongeren hebben meer plezier in taal gekregen. De jongeren hebben meer sociale interactie met hun leeftijdsgenoten en er is een positief effect op sociale vaardigheden. De jongeren hebben nieuwe interessegebieden ontdekt en hebben daarover kennis tot zich genomen. De jongeren hebben een beter beeld van waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden om te doen.	Extern Projectleider Mariëlle van Rijn Pierre Pas (BCO) Samenwerkingspartners (VSO en Praktijkonderwijs)
Communicatie doelgroepen en werving samenwerkingspartners	De positie van de bibliotheek is versterkt als locatie voor een contextrijke leeromgeving (3 ^e leeromgeving) na schooltijd voor meerdere doelgroepen dat aansluit bij het 'nieuwe leren'.	Communicatieteam bibliotheek Venlo

3. Uitvoeringsfase: januari 2024- april 2024

Activiteit	Resultaat	Wie verantwoordelijk
Feestelijke start 1 ^e pilot groep	1 groep van maximaal 8 jongeren heeft de basismodule doorlopen.	Projectleider en docent
Projectleider en leerkracht voeren uit en stellen na evaluatie bij	10 lessen overdraagbare lessen voor de basismodule	Projectleider en partners VSO en Praktijkonderwijs Communicatie
Eventueel doorontwikkeling van verdiepingsmodules.	Na evaluatie van deze pilot wordt bepaald of er verdiepingsmodules worden ontwikkeld.	Projectleider